

Rok 1971.

hlavní a
státní
události.

Stejně do roku 1971, tak jako každým rokem, ohlásil spoluobčanům president republiky arm. gen. Ludvík Svoboda Novoročním projevem. Zmínil se, že rok 1970 byl výjimečný pro národy celého světa a zejména pro nás v Československu. Pokrokové lidstvo oslavilo sté výročí narození Vlad. Iljiče Lenina a 25. výročí osvobození naší vlasti Rudou armádou. Byl udělán kus dobré práce na cestě ke konsolidaci politického, hospodářského i kulturního rozvoje naší země. Hospodářství se rozvíjelo příznivým směrem, podařilo se zastavit inflaci a nastoupit cestu uplatňování principů socialistické ekonomiky. Výsledky však neuspokojí všechny naše potřeby a přání. Je potřeba více bytů, rychleji do provozu odevzdávat průmyslové kapacity, nemocnice i školy. Složitý úkol je v energetice, dobře hospodářit elektrinou všude, hlavně v zimě. Máme vlast s bohatstvím, přívaby přírody, spádovými kulturními poklady. Je třeba lepší vztahy mezi společnostmi, založené na vzájemném pochopení, čestnosti, vědomí odpovědnosti i nesmlouvavosti ke všem, nešvarům. Upevnilo se mezinárodní postavení našeho státu. Nastup do roku 1971 ohlásil president republiky s pevným odhodláním a společným úsilím všech čestných občanů naší socialistické republiky dostat se dále kupředu, k čemuž máme dost sil i dobré vůle. Uvědomovat šťastný život a domov, v němž se nám všem dobře bude žít i pracovat. Nic krásnějšího si do nového roku nemůžeme přát. Jele záludí na nás, dodává kronikář.

Dne 10. ledna se dožil první tajemník LV KSČ p. Dr. Gustav Husák 58 let. Ta oficiální návštěva Bulharské lidové republiky byla ve dnech 11 - 14. ledna LV stranická a státní delegace vedená p. Dr. Husákem, k upevnění přátelství a spolupráce mezi LVSR a BSR.

Dne 16. ledna byla v Praze na jednodenní přátelské návštěvě polská delegace k výměně názorů a problémů.

Ve dnech 19 - 26. ledna stala v LVSR na přátelské návštěvě delegace RS Finska.

Prezident rep. arm. gen. L. Svoboda navštívil 16. února staveníště vodního díla Želivka, kde si prohlédl stavbu přehradní hrázě a haly na úpravu pitné vody.

Slavní 23. výročí únorového vítězství byly důstojné 27. února v Praze manifestací pracujících a i v dalších městech.

Je nutno připomenouti, že dne 22. dubna uplyne 101. rok od narození Kvice Ujanova - Lenina, vůdce největší sociální revoluce a zakladatele prvního socialistického státu na světě.

Ve dnech 25 - 29. května t. r. se v Praze sešel XIV. sjezd KSČ. měl mimořádné náročné politické - hospodářské úkoly se zajištěním sociální jistoty a životní úrovně všeho občanstva.

Sjezd plně vyřešil palčivé úkoly - sjednotil základní síly strany k překonání politické krize a hlavně otevřel další etapu v práci strany i celé naší společnosti. Záleží však mnoho na tom, jak dokážeme uneseme sjezdu učinit věcí všech naší země.

V celé republice možno zaznamenati mohutnou účast pracujících na průmyslových přívodech a tím došlo k potvrzení jednoty strany KPR a pracujícího lidu. Byla to pádná odpověď rozvrátníckým podhodláním pracujících uskutečnit další rozvoj socialistické vlasti.

Opětné návštěvy a navázání přátelských styků s představiteli jiných států nebyla nouze.

Prahu navštívil na pozvání ministra zahrani. věcí ČSSR inž. Ján Harka ministr zahrani. věcí Spojené arabské republiky Fakhid Rijád s chotí.

K upevňování vztahů a spolupráce mezi národy ČSSR a SSSR na pozvání ÚV Národní fronty přijela delegace Sazu sovětských společností pro přátelství se zahraničím v čele s předsedkyní N. V. Popovovou.

Prezident republiky arm. gen. L. Svoboda s chotí a doprovodem navštívil prvního tajemníka Maďarské soc. dem. strany J. Kádára. V tu dobu vstoupila v platnost nová dlouhodobá obchodní dohoda mezi oběma státy.

Na zasedání Rady vzájemné hospodářské pomoci v Bukurešti odcestovala z Prahy delegace vedená předs. vlády ČSSR dr. Lub. Strougalem.

Na Krymu se konalo přátelské setkání vedoucích představitelů komun. a dělnických stran socialistických zemí k projednání otázek zahraničně-politických, rozvoje světového komunistického hnutí a mírového programu.

Porady se účastnil gener. tajemník ÚV KSČ Gustav Husák.

Pres. rep. arm. gen. L. Svoboda, vedoucí vojska státní, s doprovodem ministra zemědělství dr. Václava Svobody navštívil některá hospodářství Státního statku v Lorančích, dále tábor pionýrů v Hradci u Prahy a účastnil výstupu na Rysy.

Dne 29. ledna byla v blízkosti státu síhuice z Brna na Pohřebice oficiálně zahájena výstavba mezinárodního tranzitního plynovodu, který povede z SSSR do západních států a NDR. Investiční náklady dosahují téměř 9,5 miliardy korun.

tyto
stavba
pětiletky

Tetos na jaře došlo v kamenolu v osadě Krasné ku pdařilemu komorovému odstřelu.

Komor.
odstřel.

Američtí kosmonauti David Scott, velitel lodi, James Irvin, pilot měsíčního modulu a Alfred Worden odstartovali 26. července k páté expedici na Měsíc. Kosmonauti budou mimo Zemi přes 12 dní. Jedná se o nejdelší americkou výpravu na Měsíc.

kosm.
p. polho 15.
viz str. 230

Měsíční elektromobil, který použijí při 3. výzkumech povrchu Měsíce, váží 207 kg a unese, včetně Scotta a Irvina, 486 kg. U páté 30. července měsíční modul „Falcon“ (Falcon) přistál na Měsíci, zatímco Alfred Worden, pilot měsíční lodi Apollo 15 oblétał Měsíc.

Těžištěm práce na Měsíci byl sběr vědecky zajímavých hornin. Dále průběh měsíčních vědeckých nákladů na úpatí měsíčních Apennin. Malá družice, vypuštěná na oběžnou dráhu před zahájením návratu k Zemi má asi rok sledovat magnetické a gravitační pole Měsíce.

Taroven, na lodi Apollo probíhalo mapování asi jedné pětiny měsíčního povrchu. Let skončil šťastným návratem a je nutno let hodnotit hladně a očekávat lety Apollo 16. a 17.

Z Moskvy docházejí další informace o činnosti Lunochodu. Za 37 hodin ujel přes 1700 m. V horě destů byly nalezeny hliník, železo, křemík, titan, hořčík, draslík a vápník. Bylo provedeno topografické snímkování vybrané části horě destů. Tědi jsou s Lunochodem spojeni.

Apollo
~ 14 ~

Dne 31. ledna na Kennedyho mysu byl vypuštěn s tříčlennou posádkou k Měsíci obrovský kolos „Apollo 14.“ Let pokračoval normálně. Měsíční modul dosedl na Měsíc v 10¹⁸ hod. dne 5. února. Posádku tvořili: velitel lodi plan B. Shepard, pilot velitelské kabiny Stuart Roosa a pilot měsíčního modulu Edgar D. Mitchell. Kosmonauti Mitchell a Shepard pobýli na měsíčním povrchu 33 hodin, 31 minut a absolvovali dvě procházky, celkem devět hodin dlouhé, zatím co kosmonaut Roosa obíhal s velitelskou lodí kolem Měsíce. Byly provedeny různé výzkumné akce, dvě vyvolaná umělá zemětřesení dojadem třetího stupně nosné rakety Saturn a měsíčním modulem. Dne 9. února kosmonauti z Apollo 14. přistáli šťastně v oblasti Tichého oceánu.

planeta
Mars.

Na cestě k Marsu je teď pivo. Za dráze jsou nyní již tři tělesa: dvě sondy sovětské a jedna americká. Všechna mají doletět k němu v listopadu a přinést z blízkosti planety řadu nových informací.

Sojuz 11. Úneděli dne 6. června v 7.55 hod. moskevského času byla v Sovětském svazu vypuštěna na vypočtenou oběžnou dráhu kolem Země kosmická loď Sojuz 11 s tříčlennou posádkou na palubě, kterou tvoří: velitel lodi pplk. Georgij Dobrovolskij, palubní inženýr Vladislav Volkov a inženýr - výzkumník Viktor Pacajev. třj, str. 226.

Začátek roku ohlásil se silným sněžením, takže v kraji byla souvislá sněhová vrstva téměř 40 cm. Přitom trvaly až do 10. ledna dosti silné mrazy, které vyvolaly napjatou situaci v oblasti energetiky a v zásobování elektrárn uhlím. Dne 22. ledna nastalo tání, bylo deštivo a slunečno bylo 23. ledna se značným oteplením. Teplé, skoro jarní počasí při průměrné denní teplotě 3-5, 5-8 stupňů potrvало až do 27. února, kdy na neděli 28. února napadlo 40 cm sněhu se značným ochlazením.

Začátkem března ohlásila zima opětve svoji vládu silnými mrazy, hlavně dne 4-6. března, kdy u nás za slunečného počasí bylo naměřeno 18, 22 a 20 stupňů nuly při rasněžené krajině.

V noci a pak skoro po celý den 11. března - čtvrtek - se při přechodu studené vlny přehnala přes české a moravské kraje sněhová vichřice, která postihla i naši krajinu. Sněhové vlnice však nenadělaly žádných škod. Od 14. března nastalo mírné oteplení s táním.

První jarní den přinesl očekávané oteplení a sníh rychle zmizel. Ovšem z 22. března na 23. března, úterý v noci se přehnala dalšími krajem sněhová fujavice, takže z rána byla krajina pod sněhem za mírného mrazu. K polednímu s oteplením sníh mizel.

V měsíci dubnu a květnu bylo počasí příznivé, suché a hlavně květen byl slunečný a bez deštů. Za to měsíc červen mimo málo dnů, vynail se vydatnými dešti, hlavně koncem měsíce, které narušily provádění oorrávání pemiáků, hlavně pak senoseče. Vydatně pršelo ve dnech 29-30. června a 1-2. července.

MŠV. MŠV, zde, v únorovémasedání pléna a rady projednal a schválil
 usazený rávarek k 50. letému výročí založení KGL, porušává-
 jící: 1) dodělávky opravy místní školní budovy, 2) dodělávky upra-
 vy prostanství u čekárny a obchodem a 3) provedení opravy prodej-
 ního domu jednoty - L. G. D., Žabřeh, ve spolupráci s vlastníci.
 Dále byl jmenován tajemníkem MŠV. od února kronikář Jaroslav
 Lachman, z čísla 6.

Linnost MŠV. zaměřila se během roku na plnění usazených rávarek
 a byla ke dni provedení voleb (26-27. listopadu) z větší části opravena
 školní budova, provedeno upravení prostanství u prodejny jednoty s
 možností s přistávacím vozem, je do příkopu pro sáltek vody bylo usa-
 zen 9 ks beton. rovr a pak povrch vyterkován a rovrnán
 s asfaltovou silnicí.

Nad budovou jednoty brigádníky vyhlouben protékající potok a
 usazeno k protékání vody 2 ks betonových rovr, čímž došlo, že
 prodejna jednoty není podmáčena.

Dále byla stoučána a zcela odstraněna nevhledná kůlna u
 prodejny krovci spadnutím. Tvářkou stěrku a písku byla
 pak provedena úprava terénu.

U osadě Krásné byla dobudována aut. čekárna, upraveno pro-
 stanství, vykáceny staré stromy při cestě osadou přikázející
 elektr. vedení, vše tamními občany. Potěšitelné bylo, že
 mládež z naší obce se zúčastnila uvedených akcí a pomohla
 tak ke splnění rávarku za lepší vzhled dediny.

Dne 13. 3. sobota odpoledne uspořádal Svazarm spolu s Porármím sborem a Dohlžejícím výborem jednoty u porármí zbrojnice jin tradiční lyžařské závody pro dětskou mládež a dospělé. Příprava a uspořádání bylo zásluhou občanky J. Hajné, řidič učitelky So. Peterkové a zínovůků Svazarmu dobré. Vytopená místnost ve škole, horký čaj a párky, vše pro děti a návštěvníky. Bohužel, účast byla velice slabá a nelze pochopit, tak malý zájem o sport a dobrou věc. Z mladších zářků byl první Leoš Vagner, druhý Radek Pospíšil. Z dorostu první Věra J., druhý Köller a třetí Stanislav Hajný, náčelník P. S. Všichni účastníci z dětských zářků byli podarováni čokoládovými medailkami.

Letošní oslava Mezinárodního dne žen u nás byla uspořádána v neděli 14. března Svět. besedou, Por. sb. a Dohl. výborem jednoty zásluhou říd. uč. So. Peterkové. Při oslavě v Pohostinisti účinkovaly děti místní školy, zpěvem a recitací básní, místní hudební trio a známý hudební skladatel a řed. hudební školy v Šumperku s. Jda Rulíšek se sojnými zářky na chrom. harmonikách.

Po podávání občerstvení a podarování Slavensk následovalo besedování s tancem. Byla to, družná a důstojná oslava M. D. J. Světová beseda spolu s Porármím sborem uspořádala v letě dobře navštívenou zahradní přebavu. Frušením zdejšího Pohostinisti přestavbou na bytovou jednotku, zůstává obec bez zářku a tím možnosti uspořádati naplánované přebavy. Cnemocněním učitelky So. Peterkové nebyla ani akce „Kadilka dětem“. Škoda!

Hesník
sta. 222.

Sojuz 11.

Cílem letu kosmické lodi je pokračovat v komplexních vědeckotechnických výkumech při společném letu s vědeckou orbitální stanicí Saljut. Dne 29. června prožili kosmonauti na palubě Saljutu svůj 24. den na oběžné dráze. Tečer dokončili 366. oblet Země. Jehož dne posádka orbitální stanice Saljut splnila letový program a dostala příkaz k přistání. Po přechodu do lodi Sojuz 11., odpojila se tato v 19. hod. 28 minut od orbitální stanice Saljut a oba aparáty pokračovaly dále v letu samostatně. Podle hlášení posádky, odpojení proběhlo bez závad.

Let přistávacího modulu skončil měkkým přistáním v určené oblasti. Po otevření poklopu lodi Sojuz 11. byla celá posádka lodi na jejích pracovních místech nalezena bez příznaku života. Příčiny smrti posádky se vyšetřují. Její orbitální stanice Saljut krouží dále okolo Země a časem dostane novou posádku.

Moskva 12. července: Vládní komise o výsledcích dohodnutého vyšetřování smrti sovětských kosmonautů dospěla k závěru, že při sestupu Sojuzu 11, 30 minut před přistáním, v kosmické lodi rychle poklesl tlak, což způsobilo náhlou smrt kosmonautů. Příčinou poklesu tlaku bylo porušení hermetičnosti lodi. Technický rozbor umožnil stanovit řadu pravděpodobných příčin porušení hermetizace.

Před tímto nezdarem, byla v SSSR dne 23/4. vypuštěna nosná raketa s kosmickou lodí Sojuz 10 s posádkou Vl. Šatalov, velitel, A. Jelisev, palubní inženýr a výkumník ing. N. Bukharinikov. Po splnění programu posádka lodi Sojuz 10 šťastně dne 25/4. přistála u města Karagandy v SSSR.

Ale i po stránce usnadnění žití obcemi, vyvolal MVO jednání na
 OVO odbor dopravy, Šumperk o zavedení autobusové dopravy o
 volných sobotách a nedělích, byla zavedena na 2. měsíce na pkovsku
 a projednáno s Okres. ústavem národního zdraví v Šumperku o
 přeložení zdravotního střediska z Nového Malína, kam není autobu-
 sové spojení, opětně do Šumperka. Sta' se tak státi od 1/2. 1972.
 U předvolebním období proběhlo veřejné plenární zasedání MVO,
 při kterém došlo k seznámení přítomných:

- 1.) s činností MVO a poslanců za končící volební období,
- 2.) s obsahem volebního programu na období 1971 ~ 1975,

který v hlavních bodech obsahuje:

- a.) doasfaltování stávající asfalt. silnice z konce Hraběšic
 do Rudoltic, která tato akce byla schválena OVO Šumperk,
 - b.) úprava cesty od místní školy k rozcestí pod býv. Pšostinství,
 dům manž. Fráhoříny a Ladislava Vlášových a
 - c.) prodloužení elektr. výbojkového osvětlení v osadě Stráně.
- Přítomní byli seznámeni s navrženými kandidáty jak do MVO,
 OVO, tak i do OVO.

Jelikož koncem školního roku došlo pro nedostatek záku k
 uzavření školy v osadě Stráně, bylo přítomnými schváleno usne-
 sení rady MVO, aby školní budova byla odprodána soci-
 alistické organizaci k rekreačním účelům.

U předvolebním pobyvajícíím páse - říjen - listopad navštívily agitaci
 dvojice navržených poslanců police k volbám s pozváním a
 vysvětlítkou o významu voleb.

Místnímu občanstvu většinou slouží ke cti, že agitacní dvojice byly s pocho-
pením vyjmenau voleb přátelsky přijaty a že důstojným průběhem voleb,
má u nás dojít ke skončení konsolidačního procesu vůbec, jak vše
měl na mysli XIV sjezd Komunistické strany Československa, o Prave se
dnech 28 - 29/5. t. r., o kterém se první tajemník ÚV KSČ, s. Dr. Gustav
Husak v závěrečném projevu vyjádřil, že sjezd se stal nesapomenutou
manifestací proletářského internacionalismu a že potvrdil jednoznačnou
příslušnost k socialistickému táboru.

V budově M. V. H. byla přizpůsobena a vybavena agitacní a zároveň volební
místnost s obrazem p. presidenta, státní vlajkou, plakem, volebními
hesly a foto-obrazy opravených rod. domků. Zároveň byly vy-
loženy k nahlédnutí veřejnosti volební seznamy. Páče a starosti bylo
dost.

K volbám 26. a 27. listopadu dostavilo se ze 94 voličů celkem 93,
tudíž 1. občan neodvolil.

Jednáct navržených kandidátů bylo 93 hlasy voleno na palance M. V. H.
Na plenárním sezení M. V. H., konaném veřejně dne 18. prosince t. r.
složilo 9 poslanců předepsaný slib. Pro onemocnění nestalo se tak
u poslance W. Lindemana a říd. učitelky Světlany Peterkové. Na
návrh mandátové komise byl jednomyšlně zvolen:

předsedou M. V. H. s. Jan Běčovský - krmík, pde a
tajemníkem M. V. H. Jaroslav Lachman, důchodce; pde, z. č. 6.
Byly přizvány tři komise:

finanční = předs. Josef Čládek, poslanec, pokladní poslanec Křída
 Pospíšilová,

veřejného pořádku: poslanec p. Walter Lindemann p. osady Krásné,
 školství a sociální: - " - p. Frant. Hájný, pde.

Další poslanci členové rady a pléna M/V jsou:

Jurčík Karel - lesní dělník, osada Krásné,
 Hatis Frant. - " - " - " - " - " - "

Fábek Josef, - duchodce - člen K. S. Č., pde,

Dr. Čládek, - dělnice - " - " - " - " - "

Pospíšilová K. - " - " - fin. pokladní - " - a

Peterková Šatava, učitelka, členka K. S. Č., " ; tudíž 6

členů strany a 5. bezpartijních.

Počasí
 223

Letní počasí bylo chudé, na děti. Vzhledem tomu byla v celku jaro
 dobrá až na to, že někteří usedlíci měli drobnou sklizeň zemědělské.

První sněh pokrýl začátkem listopadu krajinu i s větším mrazem,
 ale oteplením sněh zmizel. Je nutno zapsati, že kronikář nepama-

tuje, aby na vánoční svátky, ani v poslední den v roce, pšata

pdejší krajina bez sněhu. Je přece dokázáno, že pdejší kraj

a oblast Jeseníků by i vřdy, nejbohatší na jaro, sněhu. Podle hlášení

meteo - stanic - nemá toto počasí období, v roce a je prý bez

sněhu polhá část Evropy. Před M. r. k. hrato, slunce a

teplota vystoupila na 12 - 15 °C. V noci nebylo mrazu.

Na horách Praděd - večer na v tu dobu bylo hlášeno

40 - 50 cm, sněhu.

Po delší nemoci dne 3. srpna zemřela občanka p. Jurečka
Vostálová p. č. 33, rodáčka z Martinic, okr. Lčár nad Sáz.
ve stáří 74 roku. Byla pochována na zdejšíh hřbitově.

Požár

V létě vyhořel domek Státního statku, nár. podniku Šumperk
s přílehlými stodolami, kde bylo uskladněno seno. V domku čp. 21.
bydlela vdova Stefanáková. Zároveň zdejší občané a PŠ ze
Šumperka podařilo se zachrániti zařízení jmenované. Štítní požárníci
pak v odpoledních hodinách starali se, aby se ohně pro silný vítr
nerozšířil. Domek se vším shořel do základů. Trnící, je se do ruk
nerletěho školou ještě nepovinného chlapečka dostaly rápatky,
když si udělal u stodoly ohníček, který se rychle rozšířil.

Česna
str. 221.

Kutno ještě k létu Apollo 15. zapsati. Apollo přistálo 7. srpna
v sobotu o 21.46 hod. severně od Havajských ostrovů v Tichomoří.
Výprava trvala 12 dní a loď uletěla přes 800.000 km.

Posádka přivezla na Zemi 103 kg měsíčních kamení.
Za 6 dní, během nichž Apollo 15 kroužilo kolem Měsíce, astro-
naut J. Worden pořídil kartografický a topografický pářnam,
dále mapu chemického složení horních vrstev obou stran Měsíce,
jejichž přesnost a rozsah nemají v amerických lunárních expedi-
cích období.

Při hodnocení projektu, řekl náměstek „St. St.“ J. Low, že závod
technických a jiných problémů při létu Apollo 15 se vyskytl tolik,
jako při všech výpravách předcházejících doktriny?

Podle úředních záznamů, zjištěných kronikářem na plán. odboru ONV
v Šumperku, bylo při provádění sčítání počtu obyvatel k 1/12. 1970
v Ú. G. P., v obci Kraběšice a osadě Krásné načítáno 156 osob, z
toho 79 mužů a 77 žen.

Při hodnocení celého roku je nutno vycházeti z celostátního politického
a hospodářského dění. Při politickém dění došlo zásadnou vědoucí stranou
K. S. Č. a národní fronty ke konsolidaci poměrů, ale i po stránce ho-
spodářské podařilo se úplně odstraniti inflační jevy, zlepšiti pracov-
ní morálku, zlepšiti zásobování domácího trhu potravinami, hlavně
masem, topivem atd. Lid rozpoznal dobré mínění zodpovědných orgá-
nů a státních představitelů na všech úrovních týkajících se zlepše-
ní životního prostředí pracujících. Že se celkové dění odráželo i v
žité občanství na vesnicích, tak i v naší obci a osadě Krásné je vidno
ze splněných usazených závazků k 50. výročí založení Komunistické
strany Československa, ale i v opravách rodinných domků, manželi
Kampasovými, Márovými, Forajtovými, dále pak občanstvem Matýskem
a úpravou plotů a zahrádek dalšími, čímž vesnická obec jen získala.
Ke konci roku můžeme za tohoto stavu a zachování i další iniciativy
v práci a dalším budování s klidnou myslí hleděti do dalšího roku
při zachování míru v Evropě. Narodila se Edetka - dcerka.

Zápis v kronice za rok 1971 byly
přečteny a obsah schválen na
schůzi rady M. S. Č. dne 6/4. 1972

předs. M. S. Č. = *Božena Janáková*
Božena Janáková
okres. kronikář

Zapsal: *Jeroslav Sedláček*
kronikář
předs. kulturní a osvět. besedy:

Oldřich Frenštýn